

Elevrollen ur ett historiskt perspektiv

LT1014 VT24 INLA

Grupp KPUFU1

Tomas Ekermann

Wanmin Liu

Sadaf Jamil Rana

12 augusti 2024

Romariket (-500 - -30)
Renässansen (1300 - 1550)

Industriella revolutionen (1760-1830)

Skolans historia

Kristendomen Medeltiden (1050 - 1527)

Upplysningen (1700-talet)

Rationalism (1600-talet)

Antiken (-800 - 500)

Historisk bakgrund av den svenska skolan

Centrala frågor med eleven i fokus:

- Vem kan gå i skolan?
- Vad läser eleverna i skolan?
- Elevernas inflytande över studierna?
- Elevens uppgifter i skolan?

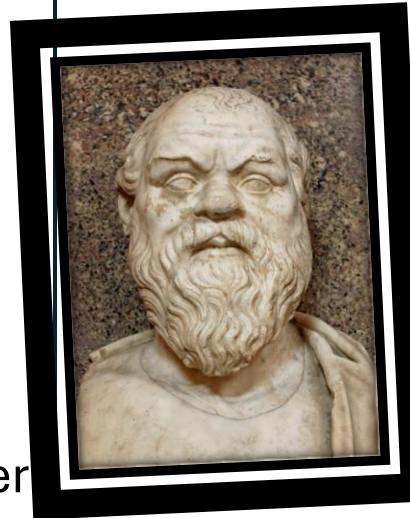
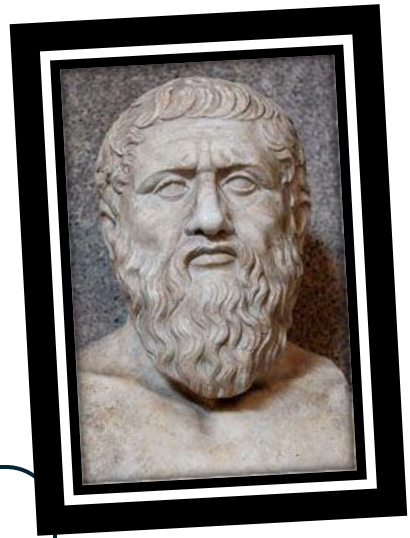
Antiken

- Antika filosofiska skolor (Aristoteles Lyceum, Sokrates och Platons Akademi)
- Elementarskolan
- Grammatikskolan
- Retorskolan

- Vem kan gå i skolan?
 - Eliten
- Vad läser eleverna i skolan?
 - litteratur, poesi, filosofi, retorik
- Elevernas inflytande över studierna?
 - Mycket begränsat
- Elevens uppgifter i skolan?
 - lära sig genom att memorera texter

Medeltiden

- Utbildning starkt kopplad till kyrkan
- Klosterskolorna
- Dom-eller katedralskolor
- De första universiteten i Europa bildades (Paris, Bologna och Oxford)

- Vem kan gå i skolan?
 - Blivande präster och rika.
- Vad läser eleverna i skolan?
 - Läsa, skriva, latin, kristendomens lära
- Elevens inflytande över studierna?
 - Mycket begränsat
- Elevens uppgifter i skolan?
 - lära sig genom att memorera religiösa texter och regler

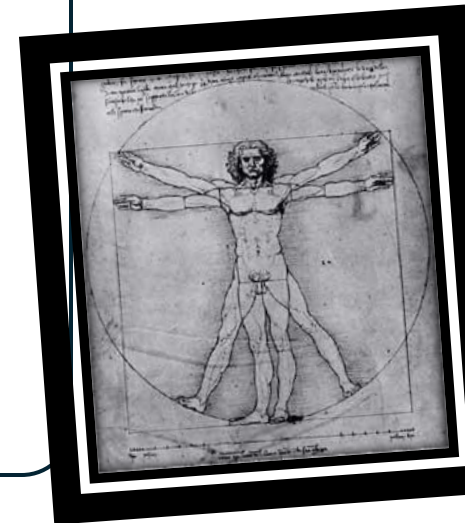
Renässansen & upplysningen

- 1686 kyrkolag, förmågan att läsa.
- Skolan organiseras mer formellt, fokus på klassisk utbildning
- Större fokus på individuellt lärande och upptäckandet av nya ideer

- Vem kan gå i skolan?
 - Mer tillgänglig för medelklassen, främst rika och pojkar
- Vad läser eleverna i skolan?
 - litteratur, filosofi, konst och vetenskap, grundläggande kunskaperna i kristendom.
- Elevens inflytande över studierna?
 - Mycket begränsat
- Elevens uppgifter i skolan?
 - skrivning, översättning och diskussioner.

1700- & 1800-tal

- 1723 "Förändringen om undervisningsplikt"
- 1812 års komitté diskuterade växelundervisning.
- Två olika perspektiv kring bildning och utbildning
 - nyhumanismen (Latinet)
 - naturvetenskap och moderna språk.
- 1828 nya Elementarsskolan
- 1836 småbarnskola
- 1842 folkskolestadgan

Om växelundervisning

- Metoden hade utvecklats i England
- Det var en ekonomiskt sett billig metod.
- De duktigaste eleverna, som kallades "hjälp lärare", sattes att undervisa mindre grupper av elever.

1900-tal

- Den statliga styrningen av skolorna stärktes under 1900-talet
- Utbildning som ett sätt att forma både individen och samhället (Ellen Key)
- 1914 folkskoleöverstyrelsen inrättades, yrkesutbildningen lades till 1918
- 1930-talet: skolpolitiken mer vetenskapligt baserad

- Elever börjar ses som individer med egna rättigheter och behov
- **Individualiserad** undervisning

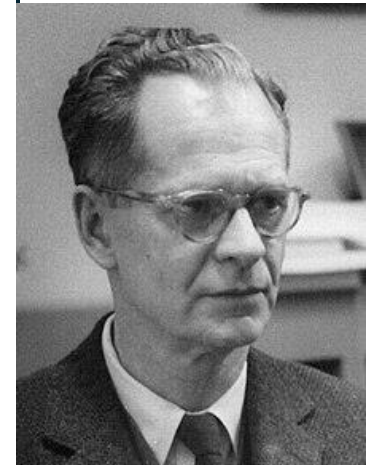
1960-1990

- 1962 grundskolereformen (Lgr 62)
- 1970 läroplan för gymnasiet
- 1970-talet en integrerad gymnasieskola
- 1972 SSK-utredning (Skola-Stat-kommun)
- Ökad målstyrning av skolan

- *"Konventionsstaterna är överens om att barnets utbildning ska syfta till att (a) utveckla barnets fulla möjligheter i fråga om **personlighet**, anlag och fysisk och psykisk förmåga ..." (Artikel 29 av Konvention om barnets rättigheter, 1989)*

1990-talet

- Kommunalisering av lärar och skolledartjänster
- Skolverket bildas
- Friskolereformen
- 1994 Läroplan, Lpo 94, för grundskola, förskola och fritidshem
- 1996 Integration av förskola och skola

- Elever och vårdnadshavare fria att välja skola

2000-talet

- Digitalisering
- Skolinspektionen bildas
- Ökad utvärderande styrning
- Fler nationella prov
- 2011 ny läroplan (Lgr11)
- 2018 ny läroplan för förskolan (Lpfö 18)
- 2022 ny läroplan (Lgr 22)
- Gy25 – Ämnesbetyg på gymnasial nivå

- Nyfikna och kreativa
- Det livslånga lärandet
- Gy25 - Begreppet kurs försvinner helt och ersätts av ämne och nivåer.

Elevers roll - från passiv mottagare till aktiv deltagare

- Då: Elever förväntades anpassa sig till en standardiserad undervisning.
- Nu: Skolan anpassas efter elevers individuella behov, med stöd av digitala verktyg och differentierad undervisning.

- *Lärarens roll: Från en som styr och kontrollerar till en som stöder och leder.*